

Folketinget — Europaudvalget

Folketinget — Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Christiansborg, den 4. april 2007

EU-konsulenttjenesten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Kommissionen fremlægger rapport om krydsoverensstemmelse, hvori den foreslår forbedringer og forenklinger af ordningen

Resumé

Kommissionen har den 29. marts 2007 fremlagt en rapport, hvori den redegør for erfaringerne med ordningen med krydsoverensstemmelse¹. I rapporten foreslår Kommissionen bl.a. at forbedre informationen til landbrugerne, at indføre en bagatelgrænse for overtrædelser, ensartede kontrolfrekvenser og mulighed for at give forvarsel før kontrolbesøg. Eventuelle mere grundlæggende ændringer udskydes til "sundhedschecket" af den fælles landbrugspolitik i 2008.

Baggrund

Begrebet "krydsoverensstemmelse" blev indført i 2003 som led i reformen af EU's fælles landbrugspolitik.

Princippet i reglerne om krydsoverensstemmelse er at udbetalingen af EU's landbrugsstøtte kobles til overholdelsen af en række krav om miljø, fødevarer sundhed, dyrevelfærd og dyresundhed m.v. med henblik på at sikre en bæredygtig landbrugsproduktion og øge befolkningens tillid til den fælles landbrugspolitik.

Den fælles landbrugspolitik var EU's første fælles politik og har siden EF's oprettelse udviklet sig til et omfattende system af støtteordninger. Oprindeligt var udbetalingen af støtten overvejende knyttet til erhvervsøkonomiske parametre, og støttebetingelserne havde fortrinsvis til formål at sikre, at der ikke blev udbetalt mere støtte, end bedriftens størrelse og drift berettigede til.

¹ KOM(2007)147 – Rapport fra Kommissionen til Rådet om anvendelse af krydsoverensstem-

Senere og sideløbende med udviklingen af den fælles landbrugspolitik kom der fokus på andre politikområder, som også vedrørte landbrugets produktionsforhold. Ikke mindst kogalskabskrisen, som førte til krav om øremærkning og registrering af dyr, samt den øgede opmærksomhed på dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og miljøbeskyttelse dannede grundlag for nye regelsæt.

De forskellige regelsæt har fra starten ikke været udtænkt som et sammenhængende hele. De har gennem årene udviklet sig uafhængigt af hinanden og er blevet implementeret på forskellig måde og af forskellige nationale myndigheder, såvel statslige som regionale og kommunale. Også reguleringsredskaberne er forskellige. Eksempelvis reguleres landbrugsstøtten overvejende ved forordninger mens miljøregler overvejende fastsættes ved direktiver, som opstiller de mål, der skal nås, men overlader det til medlemsstaterne at vælge midler for gennemførelsen. Mens forordningerne opstiller præcise betingelser for støtteudbetaling, opstiller direktiverne oftest skønsmæssige kriterier.

Den manglende sammenkobling mellem landbrugsstøtten og de øvrige politikområder gav anledning til kritik, fordi landmænd, der gjorde sig skyld i - selv grove - brud på eksempelvis dyrevelfærds- eller miljøreglerne, kunne fortsætte med at modtage landbrugsstøtte. Overtrædelser af dyrevelfærds- eller miljøreglerne kunne alene straffes efter reglerne i de pågældende regelsæt, som ofte med (mindre) bødestrafte.

Indførelsen af reglerne om krydsoverensstemmelse indebærer som hovedregel *ikke nye materielle forpligtelser for landbrugerne*, men skaber sammenhæng mellem eksisterende regelsæt med henblik på at skærpe de økonomiske konsekvenser af overtrædelserne.

Hvilke overtrædelser udløser fradrag i EU-støtte?

De krav, der er omfattet af krydsoverensstemmelsen, falder inden for 4 områder²:

1. Natur og miljø, herunder:
 - Beskyttelse af grundvand mod forurening
 - Anvendelse af slam fra rensningsanlæg
 - Opbevaring og udbringning af husdyrgødning mv.
 - Dyrkningsfri bræmme langs vandløb
 - Bevarelse af naturtyper, vilde dyr og planter
 - Beskyttelse af fugle.

melsessystemet.

² Kilde: Direktoratet for FødevareErhverv: www.dffe.dk

2. Folkesundhed, dyresundhed og plantesundhed samt identifikation af dyr, herunder
 - Øremærkning af kvæg
 - Besætnings- og husdyrbrugsregistrering
3. Dyrevelfærd
4. God landbrugs- og miljømæssig stand herunder:
 - Etablering og vedligeholdelse af plantedække på udtagne og udyrkede arealer
 - Vedligeholdelse og opretholdelse af permanente græsarealer.

Reduktionssatser

Ved overtrædelse af kravene nedsættes støtten efter følgende regler:

- Som udgangspunkt nedsættes støtten med 3 % for hvert krav, der er overtrådt uagtsomt.
- Hvis flere krav er overtrådt – men det er første gang – vil støtten højst blive sat ned med 5 %.
- Hvis overtrædelserne gentages, vil støtten kunne sættes ned med op til 15 %.
- Hvis overtrædelsen er sket forsætligt, vil støtten som udgangspunkt blive sat ned med minimum 20 %.

Kriterier for vurdering af overtrædelsen alvor

Manglende overholdelse af krydsoverensstemmelseskrav vurderes konkret ud fra overtrædelsen omfang, varighed samt om der foreligger gentagelse.

Derudover skelnes mellem, om overtrædelsen er sket uagtsomt, forsætligt eller ved force majeure.

Behovet for forenkling af reglerne

Reglerne om krydsoverensstemmelse har været genstand for intens debat i medlemsstaterne og har udløst mange henvendelser til Kommissionen. I 2006 iværksatte Kommissionen en høring i medlemsstaterne med henblik på evalueringen af ordningen.

Fra myndighederne side har man navnlig påpeget vanskelighederne ved at informere landbrugerne på en forståelig måde om de komplicerede regler om krydsoverensstemmelse. Det har endvidere vist sig vanskeligt at opstille præcise krav og beregne reduktioner på grundlag af skønsmæssige kriterier, ligesom man har haft problemer

med at sikre koordinationen mellem de mange forskellige berørte myndigheder, navnlig i forbindelse med kontrolbesøg.

Fra landbrugernes side har man særligt reageret på den omfattende informationsmængde og detaljeringsgraden af oplysningerne. Landbrugere er undertiden blevet mødt med nye krav og følt at de er blevet pålagt ”dobbelstaf”: én under krydsoverensstemmelsessystemet og en anden under det specifikke regelsæt. Endelig er det blevet fremført, at ordningen – på grund af den procentvise reduktion i støtten – rammer større landbrugere hårdere end små.

I Danmark accepterer *Landbrugsraadet* princippet om krydsoverensstemmelse, idet man dog ønsket en justering af ordningen på en række områder³.

Ifølge Landbrugsraadet:

- omfatter ordningen en række uklare og vanskeligt målbare regler, som derfor bør udgå
- bør der etableres en mere klar sammenhæng mellem overtrædelsens omfang og sanktionens størrelse, idet det procentvise fradrag indebærer, at to landmænd for samme forseelse kan blive straffet vidt forskelligt
- bør der indføres en generel bagatelgrænse for ubetydelige forseelser.

Kommissionens forslag

I rapporten fremhæver Kommissionen princippet om krydsoverensstemmelse som et af de centrale elementer i 2003-reformen, og ser den stigende opmærksomheden omkring reglerne som en positiv udvikling, der bør føre til at sikre accepten af reglerne.

Idet Kommissionen anerkender vanskelighederne ved administrationen af reglerne, foreslår den en række tiltag, der skal lette administrationen og landbrugernes opgaver, bl.a.:

1. **Indførelse af bagatelgrænse for overtrædelser:** Medlemsstaterne kan undlade at nedsætte støtten ved mindre overtrædelser, eller nedsættelsen kan på 3 % bør kunne reduceres til 1 %. Ved overtrædelser i bagatelsager skal der dog gives advarsler.
2. **Harmonisering af kontrolfrekvenser:** De forskellige kontrolfrekvenser i de enkelte regelsæt afløses af en enkelt kontrolsats på mindst 1 %. Samtidig øges kontrolhyppigheden ved overtrædelser og der fokuseres på risikoområder.

³ Kilde: Landbrugsraadets hjemmeside: www.landbrugsraadet.dk

3. **Forvarsel ved kontrolbesøg:** Af hensyn til myndighedernes tilrettelæggelse af kontrolbesøg kan der i visse tilfælde gives forvarsel på op til 14 dage, dog ikke ved kontrol af krav om registrering af dyr, dyrevelfærd, dyresundhed samt om foder- og fødevarelovgivningen.
4. Forbedring af **regler om kontroludtagning og kontrolbesøg**
5. **Forbedret information til landbrugerne** om deres forpligtelser.

Endvidere foreslår Kommissionen bl.a.:

- Forenkling af den såkaldte 10-måneders regel, hvorefter der kun kan søges støtte til arealer, som landmanden råder over i minimum 10 måneder
- Gradvis indfasning af reglerne om krydsoverensstemmelse i de 12 nye medlemsstater.

Derimod udskydes overvejelser om eventuelle mere omfattende ændringer af ordningen til det såkaldte "sundhedscheck" af den fælles landbrugspolitik i 2008.

Befolkningen bakker op om princippet om krydsoverensstemmelse

Kommissionens Generaldirektorat for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter fik i november og december 2006 foretaget en opinionsundersøgelse om EU-borgernes deres holdning til landbruget og den fælles landbrugspolitik. Tydeligst fremgår det af undersøgelsen, at mere end 8 ud af 10 af EU's borgere går ind for princippet om "krydsoverensstemmelse"⁴.

Rapporten og de ledsagende forslag vil blive præsenteret og drøftet på det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16.-17. april 2007.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(36 11)

⁴ Kilde: Kommissionens pressemeddelelse af 29. marts 2007, som findes på:
http://www.europa.eu/press_room/index_en.htm